

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagyobb terjedelmű... Hirdetési díj... Kéziratok vissza nem adandók.

Az örök béke.

Mig Európa hatalmasai lázasan fegyverkeznek, hogy az esetleg kitörő nagy háború készülletlenül ne találja őket, addig egy kis csoport ideális ember az örök béke eszméjéről álmodozik.

Ezen eszme időről-időre fölveti magát a jobbakkal, de gyakorlati megvalósítása mindezekig nem sikerült. Egészen új nevelést kellene adni Európá minden népének, új világnézetet kellene önteni az új nemzedékbe, hogy az örök béke eszméje megvalósítható legyen.

Csupán csak ideális oldalról lehet tehát méltányolnunk azon határozatokat, melyeket a legközelebbi londoni békekongresszus hozott. Különbösen érdekes azon határozat, melyet az általános lefegyverzésre vonatkozólag hoztak. Ez lenne az örök béke kezdete; persze nincs rá reményünk, hogy a kongresszus ezen óhaját Európa hatalmasai meghallgatják s a lefegyverzési megkezdésnek.

Jöhét azonban — s bizonyára el is fog jönni — hosszú évek múlva azon idő, midőn a béke-kongresszus eszméi megvalósulnak. S akkor a világ népei, kik a béke áldásait élvezendik, halálai és kegyellett fognak visszagondolni a kezdeményezőkre!

A nemzetközi békekongresszus e hó 19-én fejezte be üléseit, Londonban. A kongresszus munkálkodásáról a következő áttekintést nyújthatjuk:

Pratt Hodgson, a szervező bizottság elnöke, üdvözölte a megjelenteket. Jelenti, hogy a világ összes parlamenti tagjaiból álló békekongresszus csatlakozott az üdvözléshez. Ezután Pratt bemutatta Field Dudleyt, a kongresszus elnökét, a ki az ülést formatervezésben megnyitotta. Képviselve voltak Franciaország, Anglia, Amerika, Svédország, Dánia stb. Az elnök kijelentette, hogy őket nem kormányvita ösztön, nem is akarnak hivatalos tekintéllyel föllépni, ők csak kifejezői a közvéleménynek, melyek pedig ezt a közvéleményt a maguk számára meg jobban előkészítet. Emlékeztet arra, hogy Észak-Amerika államainak vitás ügyében a kongresszus dönt s így köztük a háború ki van zárva.

A második ülésen sir Lawson angol parlamenti tag elnököt s megnyitó beszédében melegekedéssel konstatálta, hogy a francziák tiltakoznak Franciaország kalandos gyarmati politikája ellen s megkérdőjelezték, hogy a nemzetek is elégedettek a nagy terhekkel, melyeket Németország hadikészletesei reájuk roznak.

A tárgyalás folyamán Kozilowski osztrák küldött elesein elítélte az üldözéseket, melyekkel Európa egyes országaiban a zsidókat sújtják. Erre a kongresszus a következő rezolúciót fogadta el: „A kongresszus abban a véleményben van, hogy az emberek testvériségéből szükségképp következik a nemzetek testvérisége, mely az összes népek érdekazonosságát jelenti. A kongresszusnak az a meggyőződése, hogy tartós béke csak úgy várható, ha a nemzetek e nagy alapelveket elfogadják s egymáshoz való mindegyik viszonyban alkalmazkazzák.”

Desmoulin indítványozta, hogy testvériség helyett szolidaritást tegyenek, de leszavazták.

A delután ülésen bizottságot választottak, mely föliratot fog szerkesztetni a koronás főkhöz, a világ béke fenntartása érdekében. Azután több határozatot fogadtak el. Az egyik ajánlja a történetíróknak, hogy az ifjúságot világszerte fel a háború csapásairól, s arról, hogy háborút leg többnyire komoly ok nélkül szokták indítani.

A harmadik ülés e pontok felett tanácskozott: 1. A nemzetek döntése a hadüzenet felett. 2. A civilizált államok viszonya a gyöngébb emberfajokhoz. 3. A hadizenetek okai és azok megszüntetése.

Az elnök kijelenti, hogy ő, mint amerikai polgár, az első ponthoz nem szólhat, mert Amerikában ez a kérdés már meg van oldva. Ott az elnöknek epp úgy nincs megengedve hadat üzenni, mint az országot egy császárnak alávetni. Európában ez egészen másképp van, s azért csak tanácskoznak felette. A gyűlés elé terjesztett rezolúció a következő volt: Minden kormány mellé nevezessék ki

egy bíróság, a következő elvek alapján: 1. A bíróság feladata a hadizenetek és okainak megvizsgálása és helybenhagyása. 2. A kormányoknak nem szabad háborút előidézni vagy hadat üzenni, mielőtt a dolgot döntés végett az illető bíróság elé nem terjesztette. 3. Az ellenségeskedések megkezdése előtt a bíróság kibeküldést ajánl s a sertő felhez ily értelem ben küldöttséget indít.

A szavazást e rezolúció felett elhalasztották.

Többen kifejtették, hogy a háború szabályozása nem a békekongresszus elé tartozik.

A delután ülésen Braitway érkekezett a civilizált népek kötelességeiről az ugynevezett vad népekkel szemben s különösen arra intett, hogy e vad népeket nem kell megismertetni Európa bűneivel, az iszákossággal, fegyverrel stb. — Pratt Hodgson egy nemzetközi lap alapítását javasolta, hogy a hamis hírek terjesztése sítal keletkezett félreértéseket szétoszlassa.

A negyedik ülésen határozatot fogadtak el a bevételi vámak leszállítására és a szabad kereskedelemre vonatkozólag.

Az utolsó előtti ülésen az általános lefegyverzés kérdéseivel foglalkoztak. Howard (Bostonból) kifejtette, hogy az állandó nagy hadseregek a kormányokat könnyelműekké teszik, mert mindig a fegyveres erőben bízunk. Tíz békés év nyomozásból, mint egy háborús esztendő.

Depray (Bordigherából) indítványozta, hogy intezzenek kérelmet a nemet császárhoz, hogy tegye meg az első lépést az általános lefegyverzés felé. Hosszu vita keletkezett ezután, melynek végén kimondták, hogy az általános európai lefegyverzés nem lehetetlen. — Dumas-Fauches franciaidelegátus megjegyezte, hogy a franczia pénz leggyöngyöse „fűsbe megy.” „Ezenai utazóban — folytatja — meg csak fűsöt se kapunk, az új fűsneküli puskapor foitalalása folytat.”

Az ötödik és utolsó ülésen a hadizenetek a nép által való ellenőrzésére vonatkozó rezolúciót fogadtak el. Ebben a kormánytól független nemzeti bíróságok felállítását kerik. Ezenkívül határozatokat hoztak egy népjogi kódex kidolgozása és a kis államok megerősítése tárgyában. Kimondták egy európai bekebiróság szükségességét s a európai és amerikai bekebaratok társulatainak egyesülését.

Belföldi hírek. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter Maribadba utazott fűrdőszere. — Magyar képviselő Bismarcknál. Áoranyi Emil orsz. képviselő hosszabb időre külföldre utazott. Berlinből Friedrichsruhéhoz megy, hol fel fogja keresni a nemet birodalom volt kancellárját. Bismarcktól leveleiben kert engedelmet arra, hogy arra menőben vele találkozhassék. A választ atya nevében Bismarck ifjabbik fia küldte, aki humorosan azt jegyezte meg, hogy nemetek, oroszok, francziák és angolok tulajdonosan igénybe veszik ugyan atya beszélő képességét, de a magyarokat szívesen látja, mert a magyar faj diszkreziójáról sok alkalma volt meggyőződni. — Végrehajtók kongresszusa. A kir. bírósági végrehajtók szombaton kezdték meg Budapestén országos értekezletüket. Jelen volt a tanácskozáson mintegy 60 bírósági végrehajtó az ország összes törvényes területéről. — Új püspök. A király Latinovics Gábor orsz. gyűl. képviselőt címzetes püspökké nevezte ki. — Munkácsy itthon. Egy miskolci lap azt újságolja, hogy Munkácsy az ősszel hazajő, hogy megnevezze szüleinek a miskolci r. kath. temetőben levő sírját. — Főispáni beiktatás. Az új nyitrai főispán, Thuróczy Vilmos beiktatása, szombaton ment vegbe Nyitra nagy ünnepélyességgel.

Az idei őszi fegyvergyakorlatokról jelenti a felhívatolás „Bud. Korr.”: A király ő Felsege részt fog venni a 6. és 7. hadtest zargyariaktain, melyek Nagyváradtól eszakkeltre fognak vegbemeni. Valószínű, hogy ő Felsege ezenkívül jelen lesz meg szeptember az 1. hadtestnek Szilváziában és Morvaország ezami részén tartandó dandárgyakorlatain, valamint szeptember 8-tól 11-ig a 14. hadtest dandárgyakorlatain Voeklabruck környékén és ez este Teschenben meg a Voeklabrucki várban ő Felsege számára már lakásokat is rendeltek. Végleges elhatározások azonban még nem történtek és az idegen katonai csapatok csak a Nagyvárad mellett tartandó hadgyakorlatokon lesznek jelen. Az itt egymás ellen működő két hadtest mindegyikéhez meg egy-egy teljes tüzérséggel is ellátott honvédelmi hadosztályt fognak beosztani. Az Albrecht főherceg és báró Beck tábornagy vezérkari főnök által vezetett

hadgyakorlati fővezetőség főszállása Monostriben lesz. Az északi rész parancsnokságát Braumüller altábornagy, a déli részét pedig báró Waldstätten tábornagy fogja vinni. A király nagy kísérettel szeptember 12-én érkezik Nagyváradra és még ugyanaaz nap Szekelyhidra megy, hol báró Stubenberg kastélyában fog lakni. A zargyariaktok szept. 13., 14., 15 és 16-án mennek vegbe. Szeptember 16-án ő Felsege rövid tartózkodásra Debreczenben megy. Gr. Szapáry miniszterelnök szintén jelen lesz Nagyváradon és Debreczenben.

Külföldi hírek. Harcz Amerikában. Guatemala köztársaság hadat üzent Salvador köztársaságuk. — Bosznia-ból. Kallay miniszter rendeletére a kormány örök időkre eltörölte a szőlődezsmat. Az új szőlőültetvények tíz évi adómentességet élveznek. E rendelet igen nagy jelentőségű a hercegovinai szőlőtermelésre. — A szultán és a bolgárok. Ezelőtt egy hetettel jelentették Konstantinápolyból, hogy a szultán a bolgárok óhajai értelmében rendezte a macedóniai egyházi kérdést, s hogy a porta engedélye alapján Ochrida, Vilis és Üszkub székelyiely három püspököt fog a bolgár exarkhába kinevezni. Neucsak Bulgariában, hanem a nyugati államokban is teljes melegekedéssel fogadták ez eldöntést, mely a török területen lakó különböző nemzetiségek egyenjogúsítását egy lépessel ismét előbbre vitte. És aig egy hetettel később már azt jelentik, hogy a szultán az engedelményt visszavonta, illetve orosz, szerb és görög presszió folytán elrendelte, hogy a kérdés megoldása elapoltassék. Ez igen nevezetes fordulat, melynek könnyen komoly következményei lehetnek. — A chicagói világkiállítás. — A chicagói világkiállítás jelenik — nök igazgató-választmánya is fog közreműködni Az Unió minden állama e czelra ket nót küld ki s a választmány címe lesz: „A Columbia világkiállítás női osztálya.” — Báró Millosicz György, nyugalmabalt.

A városnak az elsődrendű felső leányiskola kerül legkevesebbe. +)

Ennek igazolására a népközlési közoktatási törvény s a letező viszonyok alapján költség előirányzatot csinálunk egy községi hat osztályú elemi s egy két osztályú felső leányiskolára, aztan egy négy elemi osztályú egybekötött polgári leányiskolára s végre egy négy osztályú elemi s e fölé egy felső leányiskolára.

A hatosztályú elemi — s két osztályú felső leányiskola telke 20,000 frt, nyolcz tanterem, egy egy 80 növendékre, egy terem a taneszközöknek, egy tornaterem, egy szoba a tanítóknak, — végre természetbeni lakás — az igazgató tanító számára, — építése minden eküment mellözve belekerül legkevesebbe 50,000 frtba.

A tantermek beburtozására 1000, — taneszközök 1000 frtot számítva: egyszerismindenkorra ki kellene adni 72 ezer forintot.

Hat elemi tanító fizetése csak 500 frtjával 3000 frt, lakbéré 150 frtjával, az egy negyed hold kert helyett pótlék 25 frtjával 1050 frt.

A felső leányiskola két tanító fizetése 600 frtjával 1200 frt, egyik lakbéré 200 frt. Egy segédtanító fizetése 250 frt, lakbéré 150 frt. — Az igazgatói teendőkért 100 frt. Egy szolga fizetése 250 frt.

E szerint a személyi kiadás évenként 6200 frt.

Szükséges 30 öl fa, 15 frtjával 450 frt, allami adora 150 frt, az épület jókarban tartására 300 frt, aprókosokra 100 frt, rendtartási nyomtatványra, — irodai költségekre 100 frt.

A dologi kiadás összege évenként 1100 forint.

Feltéve, hogy az oktatás ingyenes, tandíj bevétele nincs; évenként kerülne ez iskola fenntartása a városnak 7300 forintba.

A négy osztályú elemi iskolával egybekötött polgári leányiskola számára vegyünk fel épen oly telket s épületet, mint fennebb; hagyjuk meg a beburtozásra és felszerelésre évi 2000 forintot; így a kiadás egyszerismindenkorra itt is 72 ezer forint.

A négy elemi tanító fizetése és lakbéré a fenebbi számítás alapján 2700 frt. A két polgári iskolai tanító fizetése 800 frtjával 3200 frt, három tanító lakbéré 200 frtjával 600 frt, az egy negyed hold kert helyett 25 frtjával 100 frt pótlék. Egy iskolaszolga fizetése 250 frt. Egy takarító s futó bére 150

*) A „Debreczen fejlődése” cz. cikk sorozat vegbe. Szerk.

frt. A személyi kiadás összege tehát évenként 7200 frt.

A dologi kiadásokhoz a fennebbiekhez számítani kell szertárgyarapítására 100 frtot, aprókosokra 100 frtal, — rendtartási s irodai költségekre 100 frtal többet, ivóvízzel ellátásért 100 frtal.

Igy a dologi kiadás összege évenként 1500 frt.

A négy elemi osztályllyal egybekötött polgári leányiskola évi fenntartására ily alant számításal is szükséges volna 8700 frt.

A ref. egyház két év óta foglalkozik leánynevelő intézete magasabb színvonalra emelésével. Ezen intézet felügyelője a főtiszt. egyházkerület azon bizottságának, mely a felső leányiskolák ügyében küldetett ki, legújabbban egy elemi négy és egy internatusi egybekötött hat osztályú felső leányiskola tervezetét mutatta be. E tervezet szerint a mostani leánynevelő intézet épülete alakították át, illetőleg építették emeleterre ugy, hogy a négy elemi osztálynak négy, a felső leány iskolának hat tanterme, egy zeneterme, szertár, igazgatói iroda s egy tanári szoba, egy közös tornaterem, az igazgató számára természetbeni lakás, végre az internatus elhelyezésére megkivántató helyiségek építtetének, egy tanítói lakás jelenlegi állapotában meghagyatának.

Ezen építkezés kerülete 30 ezer forintba, a beburtozás és első felszerelés 5 ezer frtba. Az egyszer-mindenkorrai kiadás tehát 35 ezer forint.

A négy osztályú elemi iskola személyi kiadása, négy tanítót számítva, 3050 frtba van előirányozva.

A hat osztályú felső leányiskolának, személyi kiadása nem számítva a hitoktatásokat, kiket saját hitfelekezetiük fizet, egy igazgatóval, két tanárral s öt tanárnővel, egy zenetanítóval 10 ezer forintba van véve.

A dologi kiadások főösszege a két iskolára 2400 frtba van felvéve.

A két iskola évi fenntartása tehát kerülne 15,450 forintba.

Az internatusi egy igazgatóval vezetésű

E tervezet a főtiszt. egyház kerület helyeselte, megvalósításához egyszer-mindenkorra 15 ezer forinttal s egy tanár évi fizetésének fedezésével hozzájárulását kiltásba helyezte.

Ha a nemes város ez iskola felállításához egyszer-mindenkorra 15 ezer forinttal, évi fenntartásához 5 ezer forinttal járul: egy év alatt a különféle kiválalmaknak megfelelő, a mindeu igényeket kielégítő első rendű felső leányiskola összekötve egy négy osztályú elemi iskolával felállított.

A hat osztályú elemi — s két osztályú felső leányiskola felállítása bele kerülne egyszer-mindenkorra 72 ezer forintba fenntartása évenként 7300 frtba.

A négyelemi osztályllyal egybekötött polgári iskola felállítására 72 ezer, évi fenntartására 8700 frt szükséges.

A négy elemi osztályllyal egybekapcsolt hat osztályú felső leányiskola felállításához a nemes város részéről egyszer-mindenkorra 15 ezer frtra, fenntartásához évenként 5 ezer forintba van szükség.

Látható tehát ezekből, hogy a felső leányiskola felállítása, — eltekintve minden más körülménytől — legalkalmasabbnak ajánlkozik, mert ez nemcsak czelszerű, de legkevesebbe is kerülne a nemes városnak.

Szülel! gyermekeitek jövőjéről, — ugy a fuéről, mint a leányról — a ti kötelességetek gondoskodni. Ha gyermekeiteket kellő nevelésben részesítettétek, vagyon nélkül is, szellemi tőkéjük után tisztességesen megélhetnek Mozaszások hat meg mindeu követ, teyetek meg a tötekek telhető leányaitok felsőbb oktatása érdekében.

Edes anyák! kik óhajjátok, hogy leányaitok egykor a családnak lelke, a társadalomnak jótékony nemői legyenek, emeljétek fel eső szavatokat a magasabb nevelés érdekében oly hangosan, hogy meghallják a siketek, oly erőszel, hogy a szírekig hasson, oly melegen, hogy megolvassa a kebel jegét. Ti tudjátok legjobban hogy a mi jót akartok, annak meg kell történni. Mutassátok meg, hogy az aszszony gyermeke jövője érdekében hatalom.

Nemes város! Gszdaggá lettél törhetlen hazafiságodért, sok szenvedésed árán. Nagygyá llett áldozatkészsedért. Folyvást növekvő nagyságodnak biztosítékai, fejlődésed eszközlői földrajzi helyzeted, magyar érzelmeid melé a határon belüli intelligens polgáraid; határidon kívül majd nem két millió magyar, kik szemeiket reád függesztik, veled éreznek. Tedd e ragaszkodást még erősebbe, még bensőbbé azzal, hogy a ki a nevelésére annyit áldoztal, áldoz most a nevelésére; add meg a szükséges összeget a felső leányiskola felállításához!

tünk is, mint minden életpályán, kontár, de ha jóskorunk az igazságot eltagadni nem akarják, nekik is be kell ismerniök, hogy ha eddig tovább nem haladtunk, nem a mi hibánk, éppen szerény körülményeink akadályoznak abban, hogy magunkat kiképezhessük. Mert hiába, a mindennapienyér az első. Ami keresetünket illeti, sohase voltunk és a jövőben nem leszünk követelők. Mindig megelégszünk az önkentes adományával, sok esetében a magyar cigány külföldön jó keresetere tesz szert és igaz az is, hogy fájdalom — az istentől egy kis könyvelmusséggel megáldva, nem igen tudjuk a garast összekuporgatni. Hát ez nem túlnak függ, ez velünk született hiba. Azt az egyet azonban seaki sem vetheti szemünkre, hogy bárhol legyünk is a világban, elfelejtethetünk, valaha, hogy magyarok vagyunk. Annak valljuk magunkat mindent, büszkén és örömmel és bizony itt ott hoztunk is már egy kis dicsőséget a szép magyar névre. Szívesen beismerjük mindenkiné a jogát, hogy működésünket és viselkedésünket kifogásolhassa, de egyet kérünk, legyen az ítélet bármily szigorú, csak legyen igazságos.

Megható temetés volt tegnap délután Debreczenben. Egy 18 éves, aranyos kedélyű leányt ragadt el tőlünk a halál s tegnapi temetése alkalmából az általános részvét a leg-összintebben nyilvánkozott. E részvét tárgya Volant Vilma, Volant Andras m. kir. százados leánya volt, kit Debreczenben oly nagyon szeretett mindenki nemes lelkeért műveltségért, de különösen mindenkit felvidító derült kedélyeért. A temetés a lehető leg-izopozansabb volt. A honvéd tisztikar Kassa-i Farkas Daniel tábornok elea teljes díszben vonult ki s a közös hadservez több tisztjei is megjelent a temetésen. A halottaszuker előtt a katona zene ment, utána pedig a honvéd tiszti kar és az óriási számú közönség. Koszcrukat küldtek: A bánatos szülek; a m. kir. honvéd tisztikar (nehez seiyem szalagján „Vilmacskának” feirással); B. M. A. (bátyu mataszagok általad rendező-jének.) Dr Czech Tivadár és családja (nehez szalagján „Emlekünkbe elni fogsz” feirással); Eszékli Margit (rozaszin selyem szalagján „Vilmacskának” feirással); Roncsik Lajos és neje (rozaszin selyem szalagján „szeretettünk jeleül” feirással); Walter Berta (feher seiyem szalagján „Vilmának” feirással); Bodócs Zsigmond százados és családja (rozaszin seiyem szalagján „szeretettünk jeleül” feirással); Fekete István főesperes (rozaszin selyem szalagján „Felejtethien unokánk-nak” feirással); Molnar Janka, Orosz Palae, Dankó István, Muharos Pál stb.

A család a következő gyászjelentést adta ki: „Volant Andras, m. kir. honvéd százados és neje Fekete Emma, mint szülek; Fekete István, szabócsmegyeri gör. kath. főesperes és neje Kaczkovits Zuzsanna, mint nagy szülek; Fekete Miklos, törvényeszi joggyakorok nagybátyja; nagyneje: Fekete Mariska, ferje Orosz Pál gör. kath. plebanos; Andras, Erzsike, Miklos és István testvérek, az összes rokonok nevében is a fájdalom lesújtó ezre-tel tudatjuk felejtethien jó gyermekünk, szerett unokánk, hugunk és a jó testvérünk néhai VOLANT VILMANAK folyó hó 26 kán ejjel, életének 18 dik evehben, huszasz sven-vedés után törtent gyaszos elhunytat. Kedves felejtethienünk pormaradványai folyó hó 27-en délután 5 órakor a Nagy-ujtca 614 sz.

Es miért a gyöngéd mélyen érző ró, a ki a férfinak eme pokoli fájdalommal szerezte, vele szemben olyan érzékelen? A nő az emberek láthatára, látköre, hol eg és föld egymást ériatien látszik. — Emberek, sz-nyalok és ördögök egyesülnek ott, mint sehol.

A legszendeabb, leggyöngédebb nő, a pokoltól legalább egy serpenyó szemet rejít ma-gában, de viszont nincs oly rossz nő kinek ke-lében a paradicsomból legalább egy kis zugoly ne lenne.

Ha látok nőt arany trónon, akkor szá-molya korhadt fa. A szerelem, horog a ke-zünkben, melynek segítségével táplálkozunk. A kis halakkal játszanak, nagyokat megölik. — Nincs nevetésesebb a szerelmes férfinnál. Arany halacska üvegburkot aitt ahöz képest nagyzerü látvány. Szerelmet kelteni, a nő folytonos vágya. Szeretnek, hogy a holdnak is szive lenne, hogy azt is betöltsék. De mint a hősök, csak a harcot keresik, a szakmányt megvetik mely meg adja magát, hanem az, mely ellent áll. Azért nem remelhet a felté-keny könyörületet, vele végeztek. Az, a ki közönyvel viseltek irántuk, azzal foglalkoznak. Nincsenek könyvek azon seb számára, mely-lyet ők magok ottóttek de csokolják azt a ke-zet, a mely rajtok sebet ejtett. A fákat csak ószig apólják, és a feltékenysé az ósz tulerett gyümölcse. A lombját vesztett fat széthasít-ják és a szép kerteszűk fűtik vele teliszobáik-at.

Ha szerelmet akartok gerjesztetni, pa-lástoljátok szerelmeitek; ha a feltékenységtől megakartjátok magatokat óvni, gerjesz-ték azt.

Tegyétek úgy, mint az afrikai vándor-lók, ha tigrisek és oroszlánok megronhanják, földre vetik magokat és visszatartják lelhel-lőket, szívök dobogását, Szerelmes ifjak, tart-sátok vissza szívetek dobogásait, akkor a nők csökkölki halmozandának el titeket és nem marczalognak szíveteket!

háztól, a róm. kath. egyház szertartása után, a szent-anna-i sírk. tételnek örök nyugalomra. Végtesztességételőre rokonainkat, ösmerőseink-et és barátneit szomorodott szívvel meghiv-juk Debreczen, 1890. július hó 26. Az örök világosság fényeshedjek neki!

Tancz-estély. Az „István” gőzmalom társulat munkásainak önképző és segélyöz-köre — mint már írtuk — f. év augusztus-hó 2-án szombaton, a „Margit” fűrdő tánc-termeben, saját penztára javára zártkörű nyári táncvizalmat rendez, melyre a meghívók már székiüldettek. Belépti-díj személyenként 60 kr. A zenét Rész Károly közkedveltségű zene-kara szolgáltatja. — Ez lesz a kör első mu-latsága s az erdeklődésből következtetve, a siker sem fog elmaradni.

A „Hét” cz. szépirodalmi lap legkö-zelebbi száma a Kopácsy Juliska énekesnő jól sikerült arcképeét hozza. Kopácsy Juliska je-leg Budán működik s mindennap újabb dia-dalokat arat. A fővárosi sajtó nagy elisme-réssel ír róla. Haladásának igazán örvendünk.

A szomszédokból. Cs a las egy pénz-in t e z e t n e l. A Székelyhídon fennálló „Er-melleki takarékpénztár” kárára elkövetett váltóhamisításról már ismételtlen megemlekez-tünk. A hivatalosolga ugyanis több hamis vál-tót csuszított be, melyek körülbelül 8000 frttal károsították meg az intézetet. A hamis-ító: Nagy (Egeresi) József két cinkosával: Róz Mórral és Klein Benővel megszökött. A napokban tartott rendkívüli közgyűlésen kon-statálták, hogy az évi nyereségy oly összeget tesz ki, mely e kári is ledezi s így az intézet nem reáulit meg. — A nagyváradi v á n d o r g y ű l é s e n igen sokan vesznek részt a főváros és a vidék, sőt a külföld orv-osai és tudosai közül. Nagyváradon az e-czélra alakult rendező bizottságok nagyban buzgólkodnak, hogy a nagyszámú vendégek jól találják megukat. A vendégeket polgarok há-záiba szállásolják el. A szakúlések után nagy-szabású kirándulásokra tesznek Belényes és Eled vidékére. A programu szerint sok nevezetes látványt tekintenek meg s tisztele-tükre a megye különböző helyein ünnepele-ket, lakomákat fognak rendezni. — S z e n t L á s z l ó s z o b o r a. Nagyváradon mozgalom indult meg a Szent László-teren feiallított László-szobor nevezetű rut mézomladék le-bontása ügyében. Nagy buzavonás után kilátás van arra, hogy a „szobor” vegre letáncják a föld színéről. Már készítették is tervezetét a készítenő szoborral és ennek költségei alig kerülneek többé néhány ezer frtnal. Igen vá-laszoln, hogy e szobrot rövid idő alatt elke-sztik. — A nagyváradi áru r a k t á r r e s z v é n y t á r s a g a már megkezdte működését. Bár az első időben nem nagy forgalmat mutat fel, mégis bizonyos, hogy ez intézményre szükség volt Nagyváradon, mert elegen veszik igénybe már is. Az áruaktárak imponasz epülete pedig igazán meglep min-deakit.

Letört bimbó. Sepsy Dezsó varmegyei árvaszéki elnököt és nejét ezékégy csapás-erte: Gizella nevű 12 napos leánykájukat el-ragadta a halál. A kis halottat ma d. a. el-mettek s a közönség ósinte szívvel ósított a melyen megszomorodott szülek banna-ába. Beke lengjen a kis halott síri almai felett!

Eljegyzés. Hatvani Ede, a debr. szin-társulat tagja, eljegyzett Levai Berta szin-asszonyt, szintársulatunk fiatal énekesnőjét.

A banyatollbiraskodás és a hitel A debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1889. évi jelentésének végén felhívja a kereskedelemügyi miniszter figyelmét azokra a panaszokra, melyek a kereskedő osztály körében a községi biraskodásról alkotott törvényben rejlt szerelnek folytán, már régi idő óta al-lásban halhatók. Nagybárra hitelen alap-uló kereskedelmünk nagymerü károsodásnak van ugyanis kitéve az által, hogy kötevése-geit az enlihet törvénynek értelmében — nahogy a fizetés helyére nevez irásban szer-ződés nem kötöttet — csakis a hitel igény-bevő lakására nevez hitetes biraság előtt, nem pedig a hitetelő üzletalajdonos szék-helyen perelhet. A törvénynek ezen intézke-dekedése kereskedőnkre nevez valóságos cala-mitást képez, mert hitel nyújtása nélkül a mai időben egy kereskedés is ang prosperálhat, a ki hitetlezzett árak értékeinek behajtása pedig a fizetlt körülmény miatt nincsenek idő-vesztéséggel, nagy költségel és így a keres-kezőnek mindenesetre károsodásával jár, ha-nem az ily követelések nagybárra behajthat-lanná válván, a kereskedőre nevez azokra forított kölcsözés mellett, még teljesen el is vesznek. A községi biraskodásról szóló 1877 XXXII. tcz. nehezített intézkedésének meg-íelő módosítása a kereskedő osztály néltanyos óhajja lévén s általános közérdeket mozdítana elő. A kamara nem ketelekedik, hogy a minisz-ter a bajt orvosolni fogja.

Löveszet. Az 1890. július 27-én tartott lövészet alkalmával díjat nyertek: Szeglóvessél Dr. Brutman 1 db 10 frankos aranyat, leg-jobb melylövessel Radeoczky László kap. 1 db 2 frtos tallert legjobb körülövessel Kovács Gyula 1 db 1 frtos tallert.

Ingyatlanok forgalma a debr. kir. tör-vényssék mint telekkönyvi hatóságnál 1890. jul. 19-től 26-ig. Besztercezy Károly és neje Budaházy Rozalia veszik Szathmári Ferencz és neje Lőrinczi Erzsébet onoddi szántó föld-ét 2400 forintért. Jámbor István és neje Ács Erzsébet veszik Gyarmati János és neje Nemeti Julianna hatvan-utcai szőlőjét 1200 frtért. Csúrka János veszi Bekecs István új földét 60 frtért. Kozák Mihály és neje Horváth Zsuzsanna veszik Oláh János és neje Horváth

Julianna szőlőjét 1000 frtért. Kis János és neje Fazekas Zsuzsanna veszik Fazekas Sándor téglás-kerti szőlőjét 200 frtért. Posta János veszi Hutiroy Béla onoddi szántóföldét 1680 frtért. Özv. Tökés Istvánné Somogyi Julianna veszi Papp Ferencz és neje Papp Katalin onoddi szántóföldét 1800 frtért. Huszár Mihályné Kertész Julianna veszi Ko-rom Benjámint és neje Pallay Julianna veszi Kö-rösi szőlőjét 650 frtért. Varga Julianna, özv. Gál Jánosné veszi Tóth István csapó-kerli szőlőjét 270 frt. Lengyel József és neje Székelyhídi Zsuzsanna homokkerli szőlőjét 490 frtért. László Károly és neje Boeckay Julianna veszik Telegdy László szőlőjét 1110 frtért. Kulcsár Gábor és neje Szűcs Zsuzsanna veszik Sallai Jánosné Németi Zsófia és társa-tócszár-kerti szőlőjét 450 frtért. Ifj. Bör Fe-rencz és neje Bíró Julianna veszik Bör Ferencz és neje Nagy Klára házat 1400 frtért.

Mikor dobhatja ki a kocsmáros a vendéget? Az „Ügyvedek Lapja” közli a kö-vetkező esetet: Ezzel a kérdéssel foglalkozott a napokban a m. kir. curia. N. Antal korcs-máros F. Károlyt, miután az a korcsmai hely-ségből felszólítás daczra kimenai nem akart kidobni s az megsérült. — A b-gyalai törvényssék a kidobott vendéget magánlak-tervéssége miatt 5 frtra ítélte, a vendég-lét azonban súlyos testi vétsége alul felmen-tette, mert a korcsmáros jogosítva volt F. Károlyt kidobni s azért, ha az kidobtatás közben megsérült, büntetés alá nem vonha-ható. A bpesti kir. tábla más nézetben volt, mert magánlakteressé nem látott tenforogni és a súlyos testi sértés miatt 8 napi fogházra ítélte a kocsmárosat. A korcsma, így szól a kir-tábla indoklása — oly nyilvános helyiség a honnan a tulajdonos csak azon esetben van jogosítva rendőri, vagy hatósági közeg köz-be-jtével kiutasítani valakit, ha az rakon-csátlan, botrányos vagy a közrendet háborító magavisel-te átal arra okot szolgáltatott, mely körülmény azonban a jele esetében sem nem állítatik, sem bizonyítva nem lett, — midon tehát F. K., N. A. felszólítására annak korcsmárj azonnal el nem hagyta, a magán-lak megértesének vétséget el nem követte; miután pedig igazolta azt, hogy pa-raszos a kidobtatás alkalmával súlyos testi sért-ést szenvedett, ezért a vadlott tetéhez mer-ten büntetendő volt. A m. kir. curia a korcs-máros felebbezését az 1883. II. t. cz. §. alap-ján visszautasította.

Kereskedők és iparosok figyelmébe. A nagyremetőségű m. kir. földművelésügyi minisz-teriumai legenysege számára szükséges egyen-ruházati czikkék, ágycak, agyművek, rövid és bőráruk, továbbá löszerszármok, istálló szerék és félfedeles és homokfúró kocsik szállítására pályázatot hirdetvén, erre oly megjegyzéssel nyújtk fel a szállításban résztvevni óhajtok figyelmét, miszerint az idevonatkozó közelebbi írteltelek az alott keresk és iparkamara hi-vatalában (N. Hatvan utca 1445. sz. a.) a hivatalos órak alatt megtekinthetők. Debre-czen, 1890. július 26. A kereskedelmi és iparkamara.

Halalozások. Július hó 13-tól július hó 19-ig meghaltak városunkban: Özv. Balla Já-nosné, 77. ref. aggkör. Csapó Margit, 4. ho-ref. behurut. Miskolci? ref. havasz. Kelely. Fogarasi Sándor, 2. e. ref. tudóbb. Kupai Leány, 8. ho. ref. behurut. Tasacs Eszter, 1. e. és 10. ho. ref. vízbefutás. Szűcs Julianna, 14. e. ref. agylob. Fogarasi Jozsef, 7. ho. ref. agylob. Tóth Maria, 11. ho. ref. behurut. Nagy Sándor, 64. e. ref. agyszékhudás. Király Pál, 2. ho. ref. göröcsk. Pucz Ernő, 5. ho. ref. behurut. Dusa Maria, 8. ho. ref. behurut. Harsanyi Iren, 2. ho. ref. behurut. Szalgyai Julianna, 7. ho. ref. behurut. Baucus Zsuzsanna, 9. e. ref. agylob. Erdei E. 1. ref. vernas. Kácz Sándor, 1. e. zsidó, agylob. Zagya Ma-ria, 6. ho. ref. behurut. Szőke Lajos 5. ho. ref. behurut. Nagy Sándor 1. ho. ref. veleszüetett gyenge-ség. Szaplonczay Lajos, 11. ho. ref. behurut. Csiszar Jozsef, 80. e. ref. agg-kör. Beke Eszter, 7. ho. ref. behurut. — Schwarzcz? 1. ho., zsidó, veleszüetett gyenge-ség. Major János, 70. e. ref. aggkör. Szendi István, 2. net, r. k., veleszüetett gyengeség. Zsuman Antoine, 70. e. r. kath., gumókor. Zoltai Eszter 18. e. ref., ongyilkos. Deak Sándor 4. ho. ref., behurut. Nuei Mária 1. ho. ref., behurut. Bartha Eszter 3. ho. ref., behurut. Pucci Lajos 10. ho. ref., behurut. Antalffy L. 11. nap. r. kath. göröcsk. — Elhunytak összes száma 35, — ezek azózt 27 ót even aluli gyermekek van, — tehát az elhunytak a nagyobb fele!

Kirándulás a Keleti Kárpátokba. A „Kárpát-egyesület” Keleti-Kárpátok osztályá-nak XIII. közgyűlése, mely társas kirándulás-sal és aggteleki barlang új áttörésének ün-nepélyes megnyitásával lesz egybekötve, aug. 24-én Kassán fog megtartatni, melyre a magy. Kárpát egyesület összes tagjai és barátai meghívataak. A program a következő: Érke-zés Kassán: A budapest-miskolci és debre-czen-miskolci vasútvonalakról vagy szombaton, aug. 23. este 8 ó. 4 p. (gyorsv.) vagy vasárnap augusztus 24-én reggel 6 óra 5 perczkor. A magy. kir. államasutak északkéleti vonaliról (magy. északkéleti vasut) S. A. [U]helyen, Le-génye Mihályin at, augusztus 23-án délután 2 óra 30 perczkor, ejjeli 11 óra 50 perczkor, vagy aug. 24-én délelőtt 10 óra 45 perczkor. Vasárnap, augusztus 24-én: Kassa városának

és nevezetességeinek megtekintése. Összejövetel reggel 8 órakor a Schalkház féle kávéházban. Délelőtt 11 órakor közgyűlés a várósháza tanács-termeben 1 órakor közös ebéd a Schalkházszálló-ban és onnét d. u. 3 órakor indulás kocsin Tor-nára. Érkezés Tornára este 7 órakor; a ven-deégek elzalláslása. Közös vacsora. Hetfőn, augusztus 25-én: Reggel 7 órakor a tornai várron megtekintése és kocszisás a vadreg-nyes szádelői völgybe. Ebéd a völgyben és felmenet a szép távlatost nyújtó feusikra. Este visszatérés Tornára; közös ebéd. Kedden augusztus 26-án: Reggel 5 órakor indulás kocsin Aggtelekre. — Az új áttörés ünnepe-lyes megnyitása. A barlang megtekintése az új bajáratól a „Csilla g v i z s g á l ó torony”-ig és a régi bejáratól a „Paradi-csom”-ig. 2 órakor közös ebéd a régi bejárat előtti turistaházban. Délután 4 órakor indulás kocsin Tornára. Közös vacsora. Szerdán, augusztus 27-én: Reggel 5 órakor indulás kocsin Sztóczy fürdőre. 10 órakor villásreggeli. 12 órakor indulás Szamolokhútrára és vasuton Gólniczbányára. Érkezés délután 3 óra 3 percz-kor. A vendégek elzalláslása. Hangversegy és közös vacsora Thurzófürdőn. Csütörtökön, aug. 28-án: Reggel 6 órakor felmászás a Klipp-bergre (1030 méter) remek távlatással a Magas-Tátrára. Vissza Thurzó-fürdőre: közös ebéd 12 órakor. Délután 3 óra 24 perczkor indulás vasuton Margitfalvára és Poprádra. Érkezés Poprádon este 6 óra 23 perczkor. Elszállaso-lás és közös vacsora a Husz-parkban. Innen a résztvevők tetszés szerinti kirándulásokra vál-lalkozhatnak a Magas-Tátrára. Ama turisták, kik a magas-Tátrát meg nem látogatták, este 6 órakor mehetnek Gólniczról Margitfalvára és innen 8 óra 17 perczkor vasuton Kassára, hol este 9 óra 35 perczkor megérkezve, köz-velen csatlakozást találnak Budapest és Debre-czen felé.

Közgazdaság.
Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde július 25.) Buza tavaszra 7.48 pénz, 7.50 áru, buza őszre 7.08 pénz, 7.10 áru, — május—júniusra — — — — — pénz, — — — — — áru. Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 5.19 pénz, 5.21 áru, jul.—aug. 5.34 pénz, 5.36 áru. — Zab őszre 6.28 pénz, 6.29 áru, tavaszra 6.62 pénz, 6.64 áru. Ká-posztarepce augusztus—szeptemberre 10.80 pénz, 10.85 áru.

Sértés vásár. A kőbányai sértés keresk. csarnok távirata július 25. Az üzlet változatlan M. urasági őreg nehéz — — — — — írtig m. uras fiatal nehéz 45. — — — — — 45 1/2 írtig, magy. urasági fiatal közép 45. 1/2 — — — — — 46. — — — — — írtig, magy. uras. fiatal könnyű 47. — — — — — 48 — — — — — írtig, magyar szed-dest nehéz — — — — — — — — — — — írtig, magyar szedett közép 45 1/2 — — — — — 46 1/2 írtig, magy, szedett könnyű 48. — — — — — 49 — — — — — írtig, szerb. átmeneti nehéz 46. — — — — — 46 1/2 szerb. átmeneti közép 46. — — — — — 46 1/2 írtig, szerb. átmeneti könnyű. 46. — — — — — 47. — — — — — írtig. Az árak hialtal sértéskezelő páronkint 45 tég. 4 1/2-os levonással métermászánkint értendők. Romániai és szerbiai sértéskezelő, mely-lyek mint átmenetiek, adták el, a végének páronkint 4 forint aranyban vam fejében meg-térítettek.

Sértés létszám: július 23-án volt készlet 167,207 darab, — július 24-én fel-hajtatott 1560 darab, — július 24-én elszállít-tott 2684 drb. Maradt készletben 166,083 drb sértés.

SZERKESZTŐI POSTA.
K. G. urnak „Az hittem fogó”. . . cz. hangu-latos köiteményét közlőnk sorába teltük. Targy-halmaznak miatt most nem adhatuk.
Testvéremhez. A hangulatos verset alkalimlag közölni fogjuk.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
Kiadó: **Kutasi Imre.**

Ök áron eladó
vagy
bérbe kiadó
A sámsoni ország jut fé-
len levő 95 cat. hold ujosz-
tásu föld, gazdasági épüle-
tekkel együtt.
Ertekezhetni a tulajdo-
nossal N.-Miklós-utca 1925.
sz. a.

